UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs In Primam Infortiati Partem

Bartolus

Lvgdvni, 1567

Vbi pupil. educa. debeat.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96147

Visual Library

§. **Non amplius.** No. ar. qđ iudex poteſt dicere, reſpõdeas iuramento alias te condemnabo.

LEX IIII.

Qui filium. a Hic habes ꝙ officiũ iudicis ꝓ alimẽtis ponendis nõ ſolũ habet implorare. q eget alimentis: ſed etiã debet implorari a quolibet eius cõſanguineo. ¶ Itẽ no. ꝙ frater tenetur alimẽtare ſororẽ pauperem. Et dixi ĩ l. ſi qs a liberis. ſ. de lib. arg. Item no. ꝙ rõ conſanguinitatis tenetur ad alimenta: tũc debet ſoluere magiſtrũ, q eum docet ſecundum cõditionẽ eius. Sz ſecus eſt in alimentis debitis ĩ teſtamento. l. legatis. j. de ali ⁊ ci. leg. Itẽ facit ad queſt. ſtatuto ciuitatis dicit ꝙ filia femina. ſi fuerit dotata, nõ poſſit aliqd petere: modo pater reliqt filie an poſſit incõtinenti petere vel cum nubit Et iſte text. facit ꝙ non. In contrarium facit l. q negotiationem. §. pe. ſ. de admi. tut. ⁊ ibi dicã ⁊ dom. Ric, diſputauit iſtam queſtio. ⁊ Cyn. ponit in l. ſancimus C. nup.

ADDITIO.

a THOM. ¶ Qui filium. Uide Bal. in rub. C. de fide inſt. ⁊ ĩ aut. ex teſtamento. C. de collatio.

Alia lectura.

Qui filium. Adde ad hãc legem vnam notabilem queſtionem, quam ponit Jacob. de Are. in l. alimenta. C. d̃ neg. geſt. ⁊ ibi reaſſumit Cyn. de ſororibus, q̃ dotantur, ⁊ poſtea remanent cum fratribus.

LEX VI.

Si abſens ſit tutor. Uide l. ſi finita. §. Julianus. infra de damnno infe. ꝙ quando ꝑ primũ vel ſecundũ decretum nõ poteſt eſſe ſatis conſultus, q̃ tunc ſine litis conteſtatiõe peruenit ad diffinitiuã vt hic, ⁊ ſimile in l. cum vero. §. ſubuentum. j. de fideicom. libertatib.

Lectura Nicolai de Neapolitani.

§. **Ad.** Euidentiam huius ti. premitte qđ no. j. e. l. fi. in glo. mag. ⁊ hanc Rub. continua ad precedentia, q̃ ĩ educãdo pupillũ multum cõſiſtit adminiſtratio tutoris adeo ꝙ ꝓpter ceſſationem vel mendacium aliquãdo remouetur aliqñdo punitur vt. ſ. de adminiſtr. tut. l. tutor. §. idem ſolẽt. ⁊. ſ. d̃ ſuſp. tu. l. ij. §. tutor. ⁊. l. impuberibus. §. fi. ⁊. ſ. e. l. fi. ⁊ ideo poſt precedẽtes tit. ponit iſtum ſecundum Dy.

LEX I.

Solet pretor. Pupill⁹ educari at morari dz apud virum idoneum eius propinquis preſentib⁹ ex conditione perſone ac, tempore pretoris arbitrio eligendũ excluſio ipſi⁹ ſubſtituto lz inteſtamento paterno expreſſe cõtrariũ cauetur. h. d. ſecundum Ray. Ibi vbi id eſt in q̃ loco, ⁊ apud quam perſonam Ibi, in poſthumus. de quib⁹ non curatur vbi alerent. Ibi, queris maioribus triennio, vt not. j. eo. l. fi. in fi. ſecundũ Rayn. Ibi, nonnunqz id eſt aliquãdo eſtimatur apud aliquem propinquum vel extraneum ſi oẽs propinqui ſunt vt ſuſpecti. arg. C. de fun. do. l. ij. ĩ fi. ſecundũ Cy. Ibi. educetur ⁊ nõ ob. l. amiciſſiſimos. in princ. ſ. tit. j. de ven. inſpi. l. q vẽtri. vt ibi. [dibi Ray.] Querit gl. qualiter eſtimabit preſes iſtud. Reſpo. vt gl. Not. iſtum caſũ quia forte dixiſſes contrarium.

☞ Teſtamentarius executor cogitur cauſatiue recipere executionem non preciſe.

§. **Quamuis.** Liberti parẽtes, cognati, vel pupillorũ affines educationẽ preciſe ſuſcipere a pretore cogũtur extranei vero excuſãtur accipere hoc on⁹ ſz priuãtur legatis ac hereditatib⁹ in teſtamento patris pupilli ſibi relictis niſi alias fuerit relictur⁹. h. d. ſecundũ Ra. Ibi coacturum, educationem ſuſcipere, ⁊ ſuper hoc verbo dicit gl. lz pretor. ⁊c. ſuꝑ verbo alimẽtare. i d. gl. dic id eſt, apud ſe ꝑmitti educari pupillum. Ibi placuit. denegari petitionem relictorũ ſecũdum Dy. Ibi, ſciret ꝙ nõ preſumitur niſi exprimatur ſz hoc minimum ſm Dyn. ibi denegabitur Gloſſa alleg. l. qui tutelam. ⁊ vide quod ibi no. circa iſtã materiã. Ibi, ſtatuit. preſtat iſte ter. ar. ad id quod no per Cyn. j. de leg. ij. l. j. ſcz, ꝙ executor teſtamentarius nõ cõpellitur recipere executionem preciſe, ſed cauſatiue ſic vt hic ſecundũ Ray. Et de hoc tetigi t de leg. l. j. huiuſmodi. in princi. ⁊ habes plene. C. de epiſ. ⁊ cleric. l. nulli. in. j. q. ⁊ dixi ĩ poſt Jac. de Bel. auth. de eccle. tit. §. ſi quis autẽ pro redẽptione. ⁊ dixi in. l. j. de leg. ij.

1 ☞ Expenſas qui obtulit in cauſa non poteſt petere, quas fecit vltra quam facere deberet ideo taxantur a iudice.
2 Expenſe faciendi ſunt ſecundum facultates.
3 Uoluntas teſtatoris in quo non ſeruatur.

LEX II.

a **Officio.** a Tutor a pupillo tutele actiõe cõuẽtus ſũptus in alimẽtis, ac diſciplinis eius factos ab illo ſecũdum vires facultatis eius ſibi poterit imputare, non vltra, etiã ſi immoderata taxatio facta fuerit in teſtamẽto, vel a pretore. h. d. Ibi, officio, mercenario cuilibet actiõi bone fidei deſeruiẽti, ⁊ ea finita, finit, vt. ſ. de act. emp. l. q ꝑ colluſionẽ. §. fi. ⁊ de po. l. iiij. ibi iudicis. Dicit glo. ſuperior. lex dixit vbi, ſcilicet alẽdã ſit. Sequitur in ead. glo. nunc ex cuius bonis dicimo quãtũ expedi debeat, vt no. ⁊ meli⁹ j. eo. l. fi. Ibi non eſt aditus. ſed eſt modus, ſcilicet arbitrio tutoris eſt determinat⁹. Ibi, facultatum, id eſt reddituũ. vt. ſ. de do. inter vir. ⁊ vxo. l. ex animo. ⁊ j. l. pri. ⁊ ad l. fal. l. diu⁹. ſ. de li. ag.
1 l. ſi quis a liberis. §. de alimẽtis Ex quo not. arg. cõtra illum qui obtinuit in cã, ⁊ non poſſit petere expenſas quas fecit vltra quod facere debet ſecundũ Jaco. de Are. propterea iudex taxat illas expenſas, vt patet in auth. de iudic. §. oportet. Et habes de hoc glo. in l. generaliter. C. de epiſcop. ⁊ cler. quã teneas cordi. Ibi,
2 hoc amplius, verſiculo Ibi, ſed ſi no. † ꝙ pro facultatibus tantũ faciẽdi ſunt ſumptus. Cõcordãtie ſunt in gloſ. tamen glo. alleg. vnũ tex. qui optime, ⁊ clare dicit hoc in authent. vt deter. ſit nu. cle. circa prin. Oppon. glo. de l. ſi patris C. de interd. ma. glo. nõ ſoluit. ſed dic ꝙ illud in matrimonio, in q̃ volũtas patris debet ſeruari, vt. C. de nup. l. ſi vt ꝓponis. ⁊ ſupra de ſta. ho. l. Paul⁹. alias incipit eũ qui ſecundum Dyn. Alias ſecundum Andr. de Piſis dicas ꝙ in l. ſi patris eſt regulare, ĩ leg. noſtra eſt caſuale, propterea ſ. eod. l. j dicit tex. nonunquam a patris volũtate, ⁊c. quaſi dicat id eſt, aliquãdo. Unde ibi innuit, ꝙ regulariter fit cõtrariũ. Facit ſupra, de adminiſtra. tut. l. iij. §. quamuis. ſecundũ
3 And. de Piſis. Et ſic not. †. caſum, in quo nõ ſeruatur volũtas teſtatoris. Simile ſ. de adminiſt. tut. l. quidã decedẽs in princ. ⁊. §. fin. j. de heredi. inſtitu. l. paterfamilias. ⁊ ibi not. ⁊ l. quidã prin. gl. j. de her. inſt.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Efficio. Nota, ꝙ ille qui obtinuit in cauſa non poteſt petere expenſas, quas fecit vltra quam facere debebat.

LEX. III.

Ius alimentorum. Pretor ad expenſas, ad alimẽta, ſine inſtructionẽ minorũ cuiuſcunque ſexus, inſpectis mãcipijs deputatis ad vſum eorum, mercedibus ab eis debitis eorũ etate, veſtibus atqz tecto ſecundum vires patrimonij eorũ, de quo ſibi cõſtat extra iudiciũ vel per cognitionem iudiciariã inter tutorem, ⁊ eum qui poſtulat alimenta decerni habita tamen ab eodem tutore prius cõfectione, quo redditu annuo ſint bona pupilli, ⁊ quanta eſt apud eũdem eorũ pecunia conſtituta in hoc ab eo ponenda vt vſuris cẽteſimis, ⁊ propter contumaciã ſuam mendaciũ punietur, ſecundum Ray. Ibi nõ vniuerſũ. Not. pulchrum tex. ⁊ quotidie allegatur Ibi, decernat facit in auth. de cõſul. §. pe. Ibi ſuperſit. dicit Dy. maledicatur qui fecit hãc legẽ, ⁊ ſic videtur ꝙ Dy. fuit multũ liberalis, licet Ray. dicat imo benedicatur. Ibi decernũtur. facit j. de ali. cib. le. l. cũ vn⁹. §. fi. ad l. fal. l. hereditatum. Ibi, amplius, not. bene hũc tex. Ibi dabit optime, facit tex. ad tex. in authẽ vt deter. ſit nu. cle. Ibi exibitioni alimẽtis. No. ꝙ quando marit⁹ legat alimenta vxori ſue. ita debent dari quemadmodũ d̃t iſta lex Item habes ex iſto tex. quod iudex poteſt imponere penã mentiẽti vt ſ. cõminari. ⁊c. Pro hoc facit in aut. de tri. ⁊ ſemiſ. §. ſtudiũ, ⁊ ſ de admi. tu. l. tutor qui repertoriũ. §. ſi vero factuz. C. de ſũ. tri. in epiſtola inter claras. cõcor. j. de fideic. l. j. l. iiij. addi. ſecundũ Jac. de Are. Itẽ preſtat arg. ꝙ iudex poſſit imponere penam litiganti, qui debet reſpõdere poſitionibus quod nõ falſum confiteatur, vel dicat quod nõ debeat ſoluere centum vel ſi nõ dicat verum, quod habebit capitula pro confeſſatis ſecũdũ Ja. de Are. Sed tũc quero an iudex poterit talẽ penam imponere, ⁊ eã exigere iſte tex. facit ꝙ ſic, ad hoc facit l. j. §. qd ergo. ſ. de vẽt. inſpic. ⁊ ſ. ſi quis ius dicen. non obtem. l. j. in prin. In contrariũ facit C. commi. vel epi. in rub. ⁊ l. j. Tu teneas ꝙ poſſit exigere. Nõ ob. C. cõmi. ve. epi. quia ibi loquitur in diffinitiua, q̃ exigit plenam cauſe cognitionem, vt C. de iudi. l. iudices. hic in interlocutoria. Tũc quero pone qđ iudex dicit patri. Faciat tale quid ſub pena cc. ccc. cccc. nunquid poteſt omnes penas exigere, ſecundum Dynum non, quia iudex non poteſt mulctare niſi ter. C. de modo mul. l. j. et l. eos. Facit quod not. Speculat. de exce. §. ſecũdo verſi. ſed quid ſi iudex. ⁊ in tit. de cõtu. §. nũc dicamus. verſi.

ſed pone. ⁊ in ti. de ſen. §. j. ver. ſ; nũquid iudex. Rayn. iſtã que ſtionẽ terminat. j. de leg. j. l. filiuſfami. §. diui. lcz q hoc habeat locũ vbi preceptuz iudicis fuit cũ cauſa, alioquin ſi eſſet ſine cauſa, nõ valeret vt ibi dixi. ¶ Itẽ quero,† pone ꝙ tutor alit pupil
7 lum de ſuo proprio, qa pupillus nil habeat, poſtea peruenit ad pinguiorẽ fortunã an poterit tutor a pupillo repetere: Iſte text. facit ꝙ nõ pr expenſe debẽt fieri pro modo patrimonij alioquin non repetũtur, vt. s. eo. l. proxi. in princi. In contrarium eſt veri tas vt j. de contrario iud. tut. l. iij. ſcilicet ꝙ poſſit repetere.

1 ☞ Oppoſitum in oppoſito idem oneratur, quod propoſitum in propoſito.
2 Alimẽta relicta vxori debent ſecundun facultatem redditnum.

Sed ſi egeni.

a Tutor pupillos agẽtes de ſuo alere nõ tenetur ⁊ ſi poſt alimentorũ decretũ ad inopiam ſunt deducti, debẽt alimenta decreta munui. Si vero ad pinguiorẽ fortunã peruenerint, ſunt augenda. h. d. Ibi cõpellitur, ſed nunquid econtra pupillus† debeat preſtare alimẽta tutori dic vt no. s. de admini. tut. l. a tutorib⁹. §. quẽadmodum principalib⁹. ⁊ no. Iac. de are. j. ti. j. l. j. §. ſi pupillus ⁊ a cit ꝙ no. Ray. de ſuſp. tut. l. impuberib⁹. §. ſi. De hac q. dixi. s. ti. j. l. paupertas. Ibi acceſſerit, not. ꝙ idem† operatur oppoſitũ in oppoſito, ꝙ propoſitũ in propoſito. Simile j. de leg. iij. l. q filium ⁊ de ſer. ruſt. l. tria predia. ⁊ j. de vul. ⁊ pup. l. ⁊ ſi contra ⁊
3 C. de ſen. paſ. l. ſi. Hũc tex. alle. Ia. de are. † quod qñ relicta ſũt alimẽta vxori, ꝙ iudex debet iquirere patrimoniũ, ⁊ eius redditus, ⁊ iuxta illud facere alimenta decerni.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ S; ſi egeni. Et adde dictũ Imo. ⁊ Pet. de an. i c. qm̃ contra de cõſti. videlicet, ꝙ ſi iudex cognoſcit ꝙ calũnioſe petis amplam dilationem, poteſt tibi ſtatuere terminum ad probãdũ ⁊ comminari, ꝙ ſi interim non probaueris, non audieris.

LEX IIII.

1 ☞ Pater herede filio inſtituto, ⁊ dote filie relicta ſi ſoror alimentatur a fratre donec maritetur, non compenſat alimenta cũ dote ſed de ſuo alit.
2 Frater tenetur alere fratrem inopem.

Qui filium.

Aduerte ad pulchrũ caſum qui nõ inuenitur alibi, ſecũdũ Ray. prout ipſe dicit. C. de neſt. geſt. l. alimẽta. §. ſi qd antẽ. Concor. l. ſi cũ vnus. §. fi. j. de ali. cib. leg. ſecũdũ intellectũ Hugo. p quem determinabis iſtum tex. Ibi inſtitueretur
1 Dicit gl. ⁊c quare. h. d. ſtatim videbitis i ſi. gl. † No. ex iſtis legibus pulcherrimũ caſum ꝙ ſi pater filio herede inſtituto in teſtamento relinquit filie dotẽ, ꝙ fratres tenentur interi; alere ſororẽ
a de ſuo, nec põt ſibi imputari i relicta dote. a De hoc per do. in l. alimen a. C. d neg. geſt. in vit. q. ⁊ ibi per Ray. ¶ Gloſ. opp. Inſtit. de ex her. libe. in prin. Sol. vt gl. ⁊ ibi vbi dicit exheredauit eam, dic ꝙ ſic vt fecit j. de ali. ⁊ cib. leg. l. cũ vnus. §. fi. Dicit gl. inſtituit eam in aliquo alias nõ valeret. Sed ſi inſtituit eam ĩ toto, an valeat Dic vt plene not. de minoribus. l. deniq;. §. ſ; vtrũ ſecũdũ Dy. ¶ Itẽ opp. de l. j. §. ſexum de poſtu. ⁊ recita gloſſa. que incipit, ſic forte. Et ſolue vt dicit glo. S; certe hodie nõ negat. § ſexum qn mulieres poſſint grãmaticã addiſcere, licet dicat ꝙ nõ poſſint poſtulare. Vlti. † gl. alle. iſtam l. qđ frater tenet
2 alere fratrẽ inopẽ ⁊ propter hac gl. allegatur quotidie iſta tex Et de hoc dixi s. de lib. agu. l. ſi qs a liberis i prin ⁊ facit s. d admi niſt. tut. l. tutor ſecundũ dignitatẽ. C. fin. Et quod teneatur alere. tenet Odofre. Nã ſi legitimus tenetur alere naturalem vt in authen. quibus mod. natu. effi. ſui. §. ſi qs. multo fortius tenetur alere. legitimum.

ADDITIO.

a ¶ Dote. S; iuxta hoc queri poteſt, an frater teneatur dotare ſororẽ: ⁊ reſponſũ ſcio teneri, ſi nõ habeat vnde ſe dotet gl. in l. cũ plures. §. cuius tutor. ff. de admi. tut. Bart. ⁊ Bal. in auth. res que C. commi. de leg.

LEX V.

1 ☞ Nouerca non cogitur ſtare cum priuignis.
2 Pendente iudicio retinende poſſeſſionis vel vti poſſidetis, an poſſeſſio ſequeſtretur.

Si diſceptetur.

Controuerſia de alendo pupillo preſidis iudicio eſt dirimenda illis excluſis quos foret veriſimile eum acere impudicũ. h. d. ſecundũ Ray. Ibi, impuberis.
1 Collige hic arg. †. ꝙ nouerce non coguntur ſtare cum priuignis Sed nõ video qualiter colligatur iſtud ex hac leg. Hic nõ ſunt
2 gl. Iſte tex allegatur per Dy. ꝙ pẽdẽte† iudicio retinẽde poſſeſſionis vel vti poſſidetis poſſeſſio debet ſequeſtrari vt hic. Nã videſ q hic iudex põt ſtatuere ⁊ debet penes quẽ pupillus alatur, ita q nõ alatur penes ſuſpectũ. Pro hoc facit l. iij. §. ſi vero vir que perſona. de lib. exhi. qr ibi permittitur ſequeſtratio perſone ergo multo fortius rerũ. C. de ra. ſan. eccle. l. ſancim⁹. ⁊ in hoc videt reſidere Dy. ¶ Contrariũ ſentit Ray. in addi. antiqs. Certi enim ſunt caſus in quibus ſequeſtratio eſt permiſſa. C. de probe. l. j. ⁊ qđ ibi no. ⁊ iſte nõ eſt d illis, ergo ⁊c. Et hoc vltimũ credo verum Nã tunc demum debet fieri ſequeſtratio in interdicto retinẽde poſſeſſiõis, quãdo vtraq; pars probaui. p dignos teſtes vt habes gl. no. C. vti poſſide. l. j. in gl. ſ; qualiter, quam tene cordi q eſt vera, vbi neſcim⁹ quis ante prouocauerit ad iudicium Alioquin cũ ille fungatur vicẽ actoris ⁊ alius vice rei, alius debebit obtinere. l. quia accuſare. C. de eden. ⁊ extra de proba. licet, vbi hoc vide per Inn.

LEX VI.

1 ☞ Pupillus ſi renunciat bonorũ poſſeſſiõi, non tenet renunciatio niſi fiat in preſentia affinium.
2 Pupillus quando ali debeat de bonis tutoris.
3 Criminalibus in cauſis vbi pena venit imponẽda a relegatione poteſt perueniri ad diffinitiuam lite non conteſtata.
4 Pena extraordinaria poteſt eſſe vſq; ad penam capitis.

Si abſens.

Tutor abſẽs volũtarie contumax in alẽdo pupillũ hoc in affinium iudicio requirentib⁹ amicis eius vel cognatis eius velut ſuſpectus cauſa cognita remouebit a pretore. eidẽ tutor generalis ⁊ ppetu⁹ ab ipſo adiũgitur: neceſſario vel abſens idoneus in offi. retinet. ſpeciali curatore ad preſtationem alimentorũ duntaxat ſibi adiuncto. hoc dicit ſecũdũ Ray. amicis. dicit glo. vocandos amicos ⁊c. ⁊. no. gl. ⁊ alle. l. ergo ... dum ex quibus cauſ. ma. Dic melius vt no. ex qbus cau. in p... eatur. l. hec antẽ. §. j. quam gl. videas. ¶ Ad declarationẽ iſtius habes per Ray. C. de bo. au. iud. poſſid. l. cũ propogas. qr ... gl. eſt falſa qr hoc eſt ſpeciale. ¶ Item facit ire tex. p hoc quod
1 not. gloſ. de bon. poſſeſ. l. tutor. quã gl. † tene cordi, ſcilicet q vbi pupillus rẽnunciat bo. poſſ. non valet renuncio, niſi fiat preſentia affinium ⁊ cognatorũ ſuorum. quod teneas cord. ... oppon. l. pen. C. de pa. po. ¶ Aduerte q iſte oppo. totum ... ſpiciunt. Et ſol. vt glo. in l. pen. Dic de hoc vt dixi de lib. ag. l. ſi qs a liberis. §. ſi mater. ⁊ habes p do. C. de neg. geſt. l. ... ta. ¶ Itẽ opp. de l. j. ⁊ in auth. ibi poſita. C. de diuor. facit ...
2 quẽ ſol. vt gloſſ. ⁊c. ¶ † Querit gloſſ. nunqd pupillus debeat ali de bonis tutoris: Et reſpondẽ vt gl. ⁊ ale. l. impuberib⁹. ...
3 ij. ⁊ vide quod ibi no. ¶ Et Dy. alle. †. iſtũ tex. ꝙ vbi in tali crimine ex q venit imponenda pena relegatiõis vel ... etiam lite nõ cõteſt. feratur ſentẽtia: dicit ipſe ⁊ ſic facit ... quã habes no. j. de hoc j. de pen. l. in ſeruorũ. in glo. ... dicit ipſe Dic vt ibi, ꝙ nil. habes no. de hoc. Sed habes gl. j. de pen. l. abſentem. que eſt gl. not. valde, ⁊ mẽti tenenda ... l. induces taliter. Text. videtur dicere qđ tutor, qui eſt ab... poteſt remoueri vt ſuſpectus, ⁊ põt iudex euz punire extraordinarie ſupra de tute. l. in eos. ⁊ de offi. pref. vrb. l. j. §. itẽ ſol... pena extraordinaria iudici ſi eſt vſque ad relegationẽ vel ... ⁊ j. de effra. ⁊ epila. l. j. §. fi. ergo patet, ꝙ in abſente põt pena relegationis vt hic etiã lite nõ cõteſta. doc. C. de accuſ. abſentem tenet contrariũ quia ſi in ciuili nõ fertur ſententia lite non cõteſtata vt l. properandũ. C. de iud. nec in criminali cum quelibet pena corporalis, ⁊c. vt in dict. l. in ſeruorũ de ... opin. iſtorũ ſequitur gl. valde ſingularis, ⁊ no. C. de dig. l. ... ties. lib. xij. Ray. C. quomodo ⁊ quãdo iudex. l. j. ⁊ in dic. l. ... tem tenet primam opin. quod poſſit fieri etiã lite non conteſtata. Nec obſtat ratio. doc. quod poteſt in ciuili fieri ratio: quia in ciuili habes remediũ miſſionis in poſſeſſionem, vt j. ex quibus cauſis in poſſeſſeat. p totum, quod remediũ nõ habes in criminali vt Inſtit. de noxa. ac. §. j. Item nõ obſt. quod in criminalibus excedentibus relegationem nõ fertur ſententia lite nõ conteſtata ⁊ hoc indiffinitiua: quia ibi accuſator habet remedium ... tionis. C. de requirend. re. p totum quod eſſet in criminalibus quib⁹ ceſſat pena relegationis vel infra: quod eſt valde no... quid dicat lex iſta q alleg. Byn. non facit, quia hic loquitur remotione tantum non depoſitione pene. Preterea ſumptis gu. prout eſt neceſſarium ſumi ex iſto tex. ⁊ intelligẽdo ... ipſe intelligit ſequeretur qđ etiã in criminalibus excedentibus relegationẽ, poſſet procedere lite nõ conteſtata, qr† inter... na extraordinaria põt eſſe vſq; ad penam capitis vt habes no. Inſtitu. de iniur. §. in ſumma. quam teneas cordi: quia vera, dic vt ibi dixi.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

a De tutelis[a] & rationibus diſtrahendis, & vtili curationis cauſa actione. Tit.iij.

ADDITIO.

a P.PAV.P. ¶ De tutelis. De materia reddēde rationis per tutorem, vide Rom.cōſ.ccccxiij.adde ꝙ ſuꝑ actiōe tutele,nō poteſt trāſigi,vide Rom.ſing.xlv.incip.an ſuꝑ actiōe.⁊ cōſ.ccxcix.

LEX I.

a b Domnibus. [a] Not.quod minor non poteſt donare [b] cauſa mortis. Itē no.quod plerunq; fallit rubric.vt hic. l.ſi vt certo.§.i.ſ.commo.⁊ l.ſi tutelā.ſ.ð tutel. Et intelligeiſtis perſonis exceptuatis decreto interueniente.⁊ hic no.⁊ tene menti.

ADDITIONES.

a THOM. ¶ In omnibus. Vide Baldum in c.cū omnes.de conſtitut.alleg.tex.iſtū §.j.pro ſingul.ꝙ ſicut pater filio impuberi teſtatur ⁊ codicillatur,ita pōt bona ſua cauſa mortis donare.

b THO. ¶ Non poteſt donare. Vide hic Nicola. de Neapol. qui ponit rationem.⁊ Bald.in repeti.l.j.C.de ſacroſanc. eccle.

Alia lectura.

1 ☞ Verbum plerunque,conſtituit regulam.

a §.Nota, [a] Dic⁊ qð per verbum plerunq;,cōſtituitur regula,vt ibi:plerunq;.⁊c.coniuncta gl.ſecundū Jacob.de Arena. ¶ Quero de qua culpa loquitur:Gl. videtur dicere in §.ſuſpectus.Inſti.de ſuſpe.tut.ꝙ de culpa lata leui,⁊ leuiſſima,ſed de leuiſſima nō eſt verū,vt not.moderni in l.quicquid.C.arbit.tut.not.gl.ſuper verſi.iudicio tutele. que eſt valde no.⁊ habet magnum effectum dum dicit,decreto, ſcilicet interueniente. Idem ſi non interuenit:vt l.qui filium.ſ.titu.j.

ADDITIO.

a P.Pau.P. ¶ Nota. Colligitur ex iſto text. qð qui nō pōt teſtari nō pōt donare cauſa mortis.limita vt per Bal.conſi.clxvj. verſi.ſed quero.vo.j.⁊ de iſta reg.vide ad Bar.in l.tā is.in prin. ff.de dona.cauſa mort.⁊ circa hanc materiam,an ⁊ quando pupillus poſſit donare cauſa mortis vide Rom.conſi.cxcix.

§.Officio tutoris. In tex.ibi rationes actus ſui cōficere non ſolū ad calculū imponēdū,ſed quātum ad volumen chartarum,l.cum ſeruus.j.de cond.⁊ demon.⁊ l.ſi ita fuerit.§.queſtio.j.de ma.teſta.

a ſꝫ Jac.de Aret. Quero iſtud reddere volumen,⁊ rationē [a] prohibet ne cōtra pupillū pro quodā tertio:probat,vt l.Lucius.§.tutele.ſ.de admi.tu.cōtra tutorem pro pupillo non eſt dubiū: vt l.quedā.⁊ qð ibi no.ſ.de eden.⁊ l.rationes.⁊ l.inſtrumēta.C.de prob.pro tutore aūt contra pupillum,⁊ tūc quedā ſunt que dependent ex mera voluntate tutoris:⁊ tunc faciunt fidem pro tutore:vt l.Neſennius.ſ.ð ne.ge.⁊ qa fecit animo repetēdi. Quedā vero ſunt que nō dependēt ex mera voluntate tutoris, ſed ex facto:⁊ tunc dicit Pe.videtur,ꝙ ea que nō poſſunt probari: vt quia emit carnes,⁊ ſimilia parua:⁊ tūc ſtatur ꝓ eo l.ſi quis pro redemptiōe.C.de do.hoc dicit Pet.in l.id quod pauperibus. C.de epi.⁊ cle.⁊ glo.eſt in l.diuus.j.ſi cui pluſquam.⁊c.

ADDITIO.

a Thom. ¶ Volumen ⁊ rationē. Et an huic libro credatur, vide clarius hic Bart.⁊ in ij.lec. Bal. in Rub.C.de fid.inſtrument. ⁊ Bar.in l,qui ſub conditione.j.de condictio.⁊ demonſtratio.⁊ Angel.de Aret.alleg.Bar.Inſtit.de actionib.§.actionum.

Alia lectura.

a b §.Jac.de Aret. [a] Intelligit,quod quilibet adminiſtrator [b] tenetur,ſi non facit rationem:⁊ non allegat aliquā legē.expreſſe inducitur l.finalis.j.de libe.lega.⁊ l.ſi ita.de manu.teſta.

ADDITIONES.

a P.PAV.P. ¶ Jaco.de Are. De pena tutoris non conficientis librum rationum ⁊ inuentarium vide omnino Roma.cōſi. cxviij. ꝙ diſpoſitio huius §.habeat locum generaliter adminiſtratione,vide Roma.conſil.ccccxiij.in princi. Nunquid autem pater tenetur conficere inuentarium, vide Lom. conſi. clxxxviij.

b P.PAV.P. ¶ Quilibet adminiſtrator. Vide Lom. conſil. xlj. inci. Viſu proceſſu Ludouici.

§.De ſeruis. Rationes ſeruorum producuntur i bo inter tutorem.⁊ pupillum:⁊ ſuper iſto vos cogitabitis.⁊ facit ad vnuꝫ,⁊ mihi videtur qð dixi vobis. l.admonendi.ſ.de iur.iu.⁊ in auth.cōtractus.C.de fide in.ꝙ rationes tertij.faciunt ſemplenam probationeꝫ ⁊ cōtra eū faciūt, plenā,⁊ ꝓ eo nullā. Et hic tex.facit ꝙ tertij facit ſem plenā probationem. Et ſi diceres,ſeruus eſt pars:quia ſeruus illius nō eſt ita pars communis,hor.laſſa loſtare.

§.Si pupillis. No.hunc.§.in fi. qð viatica tutor habere dt. Cui adde quod nota. in l.idemque.§.idem Labeo.ſ.mand.

§.Nunc tractemus. Iſta materia i adminiſtrationib9 tutorū priuatorū eſt bona,⁊ vtilis,⁊ tractatur hic ⁊ in l.j.C.de tranſa.⁊ ibi ꝑ Cy.⁊ ſolet dici in l.j.ſ.ð tu.⁊ vide q; ibi tāgit,⁊ q̄ ibi no.ꝑ eū.

§.Plane. Querit gl.quid ſi nullus geſſit Gl.ſiue agatur vtili ſiue directa.dicit idem,quod nō fiat ceſſio. Hec gl.in omnibus bene dicit,preter quam in verſi. vero, Circa hoc vide Azonem in ſumma.de admi.tut.

§.Nō tantum. No.quod ceſſio actionis aliquando fit ante condemnationem. Fallit in illa ceſſione,que poſt condem nationem ſit.

§.In tutela. Dy.j.de pub.l.ij.§.vnde queritur.dicit ſuſtinendo gl.an vnus modus agendi ⁊c. ⁊ dictum Dy.probat per iſtum tex. Secundo nota.ꝙ vides hic q; actio furti non tollitur,⁊ ecōtra l.j.j.vi.bo.rap. Reſ.doc.vnū reſponſum valde no.ꝙ quando duo delicta habent ſe vt genus ⁊ ſpecies:vnum tollitur per aliud,quatenus concurrunt,vt ibi. Sed quando ſunt plura crimina que habēt ſe vt excedentia et exceſſa vt hic,⁊ tunc vnum non tollitur per aliud in eo.ꝙ concurrunt,vt hic,⁊ dixi in l.j.§.dixerit.j.de pub.⁊ l.ſenatus.j.de ac.⁊ Cy.refert ⁊ allegat iſtā in l.qcunque.in vj.q.de ſer.fu.

§.Hanc actionem. Hunc.§.adde ad gl.rub. ⁊ ibi dū allegatur l.ij.dic. l.j.quia l.ij.non facit ad id.non autem concludit ille tex.ꝙ incōtinent i illa actio naſcatur.

LEX IIII.

Si ſi finita. In fi.huius legis vide quod no.in l. ambiguitatem.C.de vſuf.ver. quod de diuiſione rei eccleſiaſtice.

LEX V.

Si tutor. In c.ſi duobus.vide gl.que inci.ſic ergo. in fi.gloſſ.dicas,dic vt no.per Cy.in l.iij. C.de teſt.tute.

LEX XX.

Alterius. Reſtitutio īdulta minori parat viā in integrum reſtitutioni īdulgente. maiori.hoc dicit litera,dum dicit alteri9. Secunda eſt valde not.licet non congruat huic litere tamen in ſe eſt vera,vt probatur in l.ſi quid poſſeſſor.ð peti.here.⁊ l.ſi pupilli §.fi.de neg.geſt.Jac.de A.

§.Non idcirco. No.quod actionis ceſſio petitur fieri iure exceptionis. Dixi in l. ſi minori.ſ.de admini.tu.l.ſi res obligata.j.de leg.j.

LEX XXII.

Defenſor. Nouatio neceſſaria non impedit priuileginm tutele,hoc dicit. In bonis ipſius curatoris tantum obtinet iſtud quod dicitur,ſed in bonis defenſoris non.⁊ hoc intellige hic ſecundum Jac.de Are.

LEX XXIIII.

Poſthumo. No.iſtam legem cōcor.l.cū pater ſ.de nego.ge.que lex cū gl. quadā que ibi eſt,facit ad id quod habuiſtis i l.qui ventri.ſ.de vent.inſpi. An competit hypothecaria:dic,cōtrarium.no.in l.fi.in fi.j.que in frau.cre.⁊ ibi reprehendituur,

Lectura Nicolai de Neapoli.

2 ☞ Actio de rationibus diſtrahendis ꝯ quem detur,⁊ quare ſi appelletur.

3 Actio furti quando habeat locum,⁊ quando actio tutele.

§.Continua. Ad precedētia ſic. Quia ratiōe adminiſtrationis quam faciunt tutores de quibus eſt dictum ſuperius, obligatur tribus diuerſis actionib9,ideo ponit iſtā rub. Querit gl.⁊ quare tractatur hic de actio

1